

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VAŽTARAŠČIŲ IR KITŲ KROVINIŲ GABENIMO DOKUMENTŲ DUOMENŲ
TEIKIMO VALSTYBINEI MOKESČIŲ INSPEKCIJAI
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2016 m. balandžio 1 d. Nr. VA-36
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (2015 m. lapkričio 19 d. įstatymo Nr. XII-2038 redakcija) 42³ straipsniu ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 18.11 papunkčiu:

1. T v i r t i n u pridedamas Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklės.

2. N u r o d a u Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Informacinių technologijų departamentui i.VAZ duomenų rinkmenos XML struktūros aprašą (XSD) ne vėliau kaip iki 2016 m. gegužės 2 d. parengti ir paskelbti Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje.

3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2016 m. spalio 1 dieną.

Viršininkas

Dainoras Bradauskas

VAŽTARAŠČIŲ IR KITŲ KROVINIŲ GABENIMO DOKUMENTŲ DUOMENŲ TEIKIMO VALSTYBINEI MOKESČIŲ INSPEKCIJAI TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų (toliau – važtaraščiai), išrašomų gabenant krovinius kelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje, duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos (toliau – i.MAS) elektroninių važtaraščių posistemį i.VAZ tvarką.

2. Šios Taisyklės parengtos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu (2015 m. lapkričio 19 d. įstatymo Nr. XII-2038 redakcija, toliau – Mokesčių administravimo įstatymas), Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu (2015 m. lapkričio 19 d. įstatymo Nr. XII-2040 redakcija, toliau – Kelių transporto kodeksas) ir kitais susijusiais teisės aktais.

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos ir santrumpos:

3.1. **Ekonominė veikla** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) įstatyme.

3.2. **Elektroninis pranešimas** – i.VAZ duomenų rinkmenoje nustatytos struktūros ir turinio informacija, patvirtinanti ir / ar keičianti važtaraščio duomenis ir parengta, išsiųsta, gauta ar saugoma elektroniniu, skaitmeniniu ar panašiu būdu.

3.3. **Elektroninis važtaraštis** – Kelių transporto kodekse elektroniniam važtaraščiui nustatytus reikalavimus atitinkantis važtaraštis, kuris išrašytas, perduotas, gautas ir saugomas i.VAZ.

3.4. **i.VAZ** – i.MAS elektroninių važtaraščių posistemis, skirtas važtaraščių duomenims pateikti ir važtaraščių išrašymo, perdavimo, gavimo elektroninėms paslaugoms teikti.

3.5. **Važtaraščio rengėjas** – mokesčių mokėtojas, kuris yra krovinio siuntėjas, arba kitas asmuo, krovinio siuntėjo įpareigotas rengti važtaraštį.

3.6. **Žemės ūkio produktai** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.

3.7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Kelių transporto kodekse ir kituose susijusiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS VAŽTARAŠČIŲ DUOMENŲ TEIKIMO TVARKA

4. Valstybinei mokesčių inspekcijai privalomai teikiami važtaraščių, jeigu šie teisės aktų nustatyta tvarka turi būti išrašyti, duomenys (toliau – važtaraščio duomenys), esant visoms šioms sąlygoms:

4.1. kroviniai pakraunami ir gabenami kelių transporto priemonėmis tik Lietuvos Respublikos teritorijoje;

4.2. krovinio siuntėjas ir gavėjas yra ekonominę veiklą vykdančias fizinis arba juridinis asmuo;

4.3. yra sukurti krovinio vežimo komerciniai santykiai tarp siuntėjo ir / ar gavėjo, ir / ar vežėjo, ir / ar vežimo organizatoriaus, ir / ar kito jų įgalioto asmens.

5. Važtaraščio duomenis Valstybinei mokesčių inspekcijai teikia važtaraščio rengėjas. Krovinio siuntėjas atsako už važtaraščio rengėjo pateiktų važtaraščio duomenų teisingumą kaip tai numatyta Kelių transporto kodekse.

6. Važtaraščio duomenys Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiami elektroniniu būdu:

6.1. i.VAZ pateikiant XML formato važtaraščio duomenų rinkmeną (toliau – i.VAZ duomenų rinkmena), paruoštą pagal Taisyklių priede „i.VAZ duomenų rinkmenos aprašymas“ (toliau – Taisyklių priedas) nustatytus reikalavimus;

6.2. naudojantis žiniatinklio paslauga, skirta i.VAZ duomenų rinkmenai, kuri paruošta vadovaujantis Taisyklių priede nustatytais reikalavimais, pateikti;

6.3. važtaraščio duomenis įvedant tiesiogiai i.VAZ per naudotojo sąsają.

7. Važtaraščio duomenis i.VAZ važtaraščio rengėjas teikia ne anksčiau kaip likus 7 dienoms iki numatytos krovinio išgabenimo dienos ir ne vėliau nei važtaraštyje nurodyti krovinio išgabenimo data ir laikas.

8. Detali i.VAZ duomenų rinkmenos struktūra ir reikalavimai pateikti i.VAZ Taisyklių priede. i. VAZ duomenų rinkmena turi būti rengiama ir užpildoma, vadovaujantis reikalavimais, nustatytais i.VAZ duomenų rinkmenos XML struktūros apraše, kuris kartu su i.VAZ duomenų rinkmenos aprašymu skelbiamas Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje ir i.VAZ.

9. Valstybinei mokesčių inspekcijai perduodami šie važtaraščio duomenys:

9.1. važtaraščio rengėjo suteiktas važtaraščio numeris;

9.2. važtaraščio išrašymo data;

9.3. krovinio išgabenimo data ir laikas;

9.4. krovinio siuntėjo duomenys:

9.4.1. registracijos numeris / kodas (mokesčių mokėtojo identifikacinis kodas arba kodas užsienio valstybėje);

9.4.2. pavadinimas arba fizinio asmens vardas, pavardė;

9.5. vežėjo duomenys:

9.5.1. registracijos numeris / kodas (mokesčių mokėtojo identifikacinis kodas arba kodas užsienio valstybėje);

9.5.2. pavadinimas arba fizinio asmens vardas, pavardė;

9.6. gavėjo duomenys:

9.6.1. registracijos numeris / kodas (mokesčių mokėtojo identifikacinis kodas arba kodas užsienio valstybėje);

9.6.2. pavadinimas arba fizinio asmens vardas, pavardė;

9.7. krovinio pakrovimo adresas;

9.8. krovinio iškrovimo adresas;

9.9. krovinio pavadinimas;

9.10. krovinio kiekis;

9.11. krovinį gabenančios transporto priemonės valstybinis numeris ar jų junginio valstybiniai numeriai.

10. Važtaraščio rengėjas teikia važtaraščio duomenis su siuntėjo / gavėjo / vežėjo registracijos numeriu / kodu arba tiksliais pavadinimais, atitinkančiais mokesčių mokėtojų registre nurodytą mokesčių mokėtojo pavadinimą ir jo struktūrą. Jei siuntėjas arba gavėjas, arba vežėjas yra ne Lietuvos Respublikos mokesčių mokėtojas, nurodomas jo pavadinimas ir / arba identifikacinis kodas.

11. Valstybinei mokesčių inspekcijai važtaraščio duomenų teikti neprivaloma, kai:

11.1. važtaraštyje nurodyti duomenys yra akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumente, parengtame Valstybinės mokesčių inspekcijos Akcizų informacinėje sistemoje (toliau – AIS) ir turinčiame AIS suteiktą identifikacinį gabenimo dokumento numerį;

11.2. gabenamas krovinys – juridinio ar fizinio asmens, užsiimančio žemės ūkio veikla, išauginti ir / ar išgauti žemės ūkio produktai, gabenami paties juridinio ar fizinio asmens, užsiimančio žemės ūkio veikla, ar jo įgalioto asmens, ir pervežami iš tų žemės ūkio produktų užauginimo ir / ar išgavimo vietų. Ši išimtis netaikoma, gabenant žemės ūkio produktus iš perdirbimo vietų;

11.3. krovinio siuntėjas ir gavėjas yra tas pats asmuo;

11.4. krovinio siuntėjas – nėra PVM mokėtojas;

11.5. krovinio siuntėjas – yra PVM mokėtojas, kurio bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) neviršijo 45 000 eurų;

11.6. gabenamas krovinys – Lietuvos Respublikos muitinės prižiūrimos prekės.

12. Važtaraščio rengėjo i.VAZ pateikti duomenys užregistruojami ir važtaraščiui suteikiamas i.VAZ registracijos numeris, kuris gražinamas važtaraščio rengėjui. Važtaraščiui i.VAZ suteiktas važtaraščio registracijos numeris perduodamas į važtaraščio rengėjo informacinę sistemą, iš kurios gauti važtaraščio duomenys. Važtaraščio rengėjui neprivaloma užtikrinti i.VAZ suteikto važtaraščio registracijos numerio gavimą ir saugojimą informacinėje sistemoje, iš kurios gauti važtaraščio duomenys. Atlikti pateiktų duomenų paiešką ir peržiūrą gali krovinio siuntėjas, vežėjas, gavėjas, vežimo organizatorius ir kontroliuojančios institucijos per i.VAZ pagal i.VAZ suteiktą važtaraščio registracijos numerį ir / arba važtaraščio rengėjo suteiktą važtaraščio numerį ir / arba kitus pateiktus važtaraščio duomenis. Pateiktų duomenų paiešką ir peržiūrą i.VAZ galima pavesti atlikti ir kitiems asmenims.

III SKYRIUS PATEIKTŲ DUOMENŲ TIKSLINIMAS

13. Krovinio gabenimo operacijos metu pasikeitus važtaraštyje nurodytam gavėjui, važtaraščio rengėjas per 5 darbo dienas po krovinio pristatymo privalo patikslinti šią Taisyklių 9.6 papunktyje nurodytus perduotus i.VAZ važtaraščio duomenis, nurodydamas kito gavėjo duomenis.

14. Jei važtaraščio duomenys buvo perduoti i.VAZ, tačiau krovinys nebuvo pristatytas važtaraštyje nurodytam gavėjui ir buvo sugrąžintas krovinio siuntėjui ar krovinys nebuvo išgabentas iš krovinio siuntėjo nurodytos išsiuntimo vietos, per 5 darbo dienas nuo važtaraštyje nurodytos krovinio išgabenimo dienos perduoti važtaraščio duomenys turi būti patikslinti.

15. Taisyklių 13 ir 14 punktuose nurodytų duomenų tikslinimas galimas Taisyklių 6 punkte nurodytais būdais, pateikus Taisyklių priede nurodytuose elektroniniuose pranešimuose „Paskirties vietos keitimas“ arba „Atšaukimas“ tikslinamus duomenis. Elektroninis pranešimas „Atšaukimas“ teikiamas tik tuo atveju, kai krovinys nebuvo išgabentas iš krovinio siuntėjo nurodytos išsiuntimo vietos.

IV SKYRIUS DUOMENŲ TEIKIMO ATSARGINĖS PROCEDŪROS

16. i.VAZ veiklos sutrikimo atveju ar važtaraščio rengėjui dėl techninių sutrikimų neturint galimybės važtaraščio duomenis pateikti Taisyklių 6.1 ir 6.3 papunkčiuose nurodytais būdais, krovinio gabenimo operacijos duomenys pateikiami, taikant atsargines procedūras. Jei važtaraščio duomenys perduodami Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytu būdu, taikyti atsargines procedūras neprivaloma.

17. Jei krovinio važtaraščiai rengiami informacinėse sistemose ir važtaraščio duomenys perduodami Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytu būdu, esant važtaraščio rengėjo informacinės sistemos ar ryšio su i.VAZ sutrikimui, važtaraščio rengėjas tiesiogiai i.VAZ nurodo sutrikimo datą ir laiką arba informuoja i.VAZ pagalbos tarnybą.

18. Kai važtaraščio duomenys perduodami Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytu būdu bei esant 17 punkte nurodytoms aplinkybėms, važtaraščio rengėjas perduoda važtaraščio duomenis po važtaraščio rengėjo informacinės sistemos ar ryšio su i.VAZ sutrikimų pašalinimo.

19. Atsarginės procedūros taikomos, naudojantis Valstybinės mokesčių inspekcijos teikiamomis važtaraščio duomenų pateikimo atsarginėmis priemonėmis.

20. Taikant atsargines procedūras, pateikiami tokie važtaraščio rengėjo ir gabenimo operacijos duomenys:

20.1. važtaraščio rengėjo registracijos numeris / kodas;

20.2. važtaraščio rengėjo suteiktas važtaraščio numeris;

20.3. krovinio išgabenimo data ir laikas.

21. Važtaraščio rengėjui atsarginių procedūrų priemonėmis užfiksavus krovinio gabenimo operacijos faktą, sukuriama elektroninis įrašas, kurio pagrindu važtaraščio rengėjui perduodamas pranešimas apie užregistruotą gabenimo operacijos faktą. Per 3 darbo dienas, po atsarginės procedūros taikymo, važtaraščio rengėjas pateikia važtaraščio duomenis i.VAZ šiose Taisyklėse nustatyta tvarka.

22. Informacija apie i.VAZ techninius sutrikimus, nurodant šių sutrikimų atsiradimo ir pašalinimo datas ir laiką, viešai skelbiama i.VAZ ir / arba Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje.

V SKYRIUS

ELEKTRONINIŲ VAŽTARAŠČIŲ RENGIMO, PERDAVIMO IR GAVIMO I.VAZ TVARKA

23. Elektroninis važtaraštis, kurį nustato Kelių transporto kodekso 29 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatos, rengiamas i.VAZ arba jo duomenys perduodami, gaunami šių Taisyklių 6 punkte nurodytais būdais.

24. Mokesčių mokėtojai, pasirinkę naudotis važtaraščių išrašymo, perdavimo, gavimo i.VAZ paslaugomis, registruojami i.VAZ naudotojais.

25. Mokesčių mokėtojai, naudojantys savo važtaraščių išrašymo ir tvarkymo sistemas, jose sukurtus važtaraščio duomenis gali pateikti i.VAZ Taisyklių 6.1 ir 6.2 papunkčiuose numatytais būdais.

26. Elektroninio važtaraščio duomenys i.VAZ teikiami, vadovaujantis Taisyklių priede nurodyta Elektroninio važtaraščio duomenų struktūra.

27. Elektroninio važtaraščio tvarkymo veiksmus i.VAZ gali atlikti krovinio siuntėjas, vežėjas ir gavėjas ar važtaraščio rengėjas, naudodamiesi jiems suteiktomis elektroninio važtaraščio duomenų tvarkymo teisėmis. Elektroninio važtaraščio tvarkymo veiksmus i.VAZ galima pavesti atlikti ir kitiems asmenims.

28. Elektroninis važtaraštis i.VAZ perduodamas ir / ar tvarkomas i.VAZ šių Taisyklių 7 punkte numatytais terminais.

29. Iki važtaraštyje nurodyto krovinio išgabenimo laiko važtaraščio rengėjas gali anuliuoti elektroninį važtaraštį i.VAZ.

30. Po važtaraštyje nurodyto krovinio išgabenimo laiko elektroninio važtaraščio rengėjas teikia elektroninio važtaraščio duomenis, patikslinančius elektroninio važtaraščio duomenis. Elektroninio važtaraščio duomenys tikslinami, perduodant i.VAZ elektroninius pranešimus, nurodytus Taisyklių priede.

31. Elektroniniam važtaraščiui tvarkyti naudojami šie elektroniniai pranešimai:

31.1. naujas važtaraštis;

31.2. paskirties vietos keitimas;

31.3. skaidymas;

31.4. atšaukimas;

31.5. gavimo patvirtinimas;

31.6. užsakymas.

32. Po krovinio išgabenimo laiko elektroninis važtaraštis gali būti išskaidytas į naujus elektroninius važtaraščius, pateikus i.VAZ elektroninį pranešimą „Skaidymas“.

33. Elektroninio važtaraščio duomenys gali būti tikslinami Taisyklių III skyriuje nustatyta tvarka.

34. Po krovinio perdavimo gavėjui, bet ne vėliau nei per 5 darbo dienas gavėjas perduoda i.VAZ elektroniniu pranešimu „Gavimo patvirtinimas“ informaciją apie krovinio gavimą.

35. Elektroninis važtaraštis i.VAZ yra prieinamas jame nurodytiems siuntėjui, vežėjui ir gavėjui. Elektroninį važtaraštį galima parsisiųsti ir atsispausdinti.

36. Jei krovinio gabenimo operacijos metu ar jai pasibaigus, per Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, i.VAZ nepateikiami duomenys, tikslinantys gabenimo operacijos aplinkybes pagal faktinius duomenis, gabenimo operacija i.VAZ yra automatiškai uždaroma.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Kai krovininui gabenti naudojamas elektroninis važtaraštis, kuris buvo tvarkomas i.VAZ, siekiant įgyvendinti mokesčių mokėtojo pareigą numatytą Mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio 12 dalyje, papildomų duomenų teikti mokesčių administratoriui nereikia.

38. Važtaraščio rengėjas, negalintis pateikti važtaraščio duomenų i.VAZ dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, kaip jos numatytos Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“, apie tai informuoja Valstybinę mokesčių inspekciją, siųsdamas pranešimą adresu vmi@vmi.lt. Įvykus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, važtaraščio rengėjas neatsako už važtaraščio duomenų nepateikimą, jeigu jis įrodo, kad važtaraščio duomenų negalėjo pateikti dėl aplinkybių, kurių jis negalėjo kontroliuoti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms atsirasti.

39. Už šių Taisyklių nuostatų nevykdymą ar netinkamą vykdymą mokesčių mokėtojai atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
